

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Felölös szerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

SZEMLE.

Debrecen, október 16.

Sokszor megesik rajtunk, hogy valamit elhirtelenkedve, vagy előrelátás nélkül teszünk és csak utólag látjuk meg a hibát s jövünk rá arra, hogy hogyan is kellett volna eljárunk? Ezt a francia esprit d'escalier-nek nevezi. Az elnevezés ép oly rövid, velős, értelemes tartalmas és találó, mint a mi exlex kifejezésünk. Szószertint lefordítása azonban nem eléggé kifejező, így csak körülírással lehet a tartalmat megmagyarázni. — A francia községtanács tagjai a községi tanácskozás befejeztével jönnek le a tanácssteremből, a lépcsőn megállítja az egyik a másikat és homlokára bökte mondja: nem úgy, hanem amúgy kellett volna határozni, vagy: ezt meg ezt még meg kellett volna mondani! A bizony jó lett volna, zugják rá az időközben odaérkezettek is. De már késő, a határozat kimondatott.

Ezt a lépcsőházi utólagos meggyőződést nevezi a szellemes francia tömör rövidséggel esprit d'escalier-nek.

A városi villanytelep felépítése nálunk is időszerűvé teszi ezt a francia szellemes mondást. Ha ugyanis a szárnya kelt hírek bitelt érdemelnék: a nemes város csakugyan megveszi a kisvasutat, mint azt ugyanezen a helyen mint kényszerítő tényre megjósoltuk. Az 1200 lóerőből legfeljebb ha 250 van eddig igénybe véve, a többi kihasználatlanul hever és így a belevért pénznek nincs gyümölcse. Ez az állapot természetesen sokáig nem tarthat. Amde a város sem maga nem építhet, sem más vállalkozónak engedélyt nem adhat közuti vasut építésére. Mert erről a Helyi Vasut engedély okmányában az engedély időtartamára — még 33 év hátra van — lemondott. — Meg kell tehát vennie, mert az 1200 lóerőt másképp kamatoztatni nem lehet.

Megveszi pedig kegyetlenül drága áron és erre a célra valószínűleg új kölcsönt kell felvenni, mert a 17 milliós kölcsön nem futja.

Pedig hát megfordítva: olcsón lehetett volna azt megváltani. A parin állott részvények nagyobb részének összevásárlása által egy évtizeddel előbb az alaptőkének aequivalens összegével, vagy valamivel drágábban. De mindenesetre előbb kellett volna nyélbe ütni a vételt, mint a villanytelepet.

Szóval: az esprit d'escalier nem kizárólagos francia tulajdon.

Minap a mérnökök tartottak kongresszust Debreczenben, most a kereskedelmi szakoktatásnak fáradhatlan munkáit látja vendégül Debreczen közönsége. Nem tudjuk, hogy a mérnök urak mily benyomással távoztak tőlünk. De valószínűnek tartjuk, hogy

valami nagyon nem lepte meg őket városunknak technikai fejlettsége. Nagyobb szabású iparunk nincsen, mert ennek feltétele: a víz és a kőszén tőlünk távol esnek, a természetes vízi erőt tehát nem foghatjuk be, a gőz és gyár fejlesztésére szükséges kőszén pedig megdrágítja a fuvar. Mindennek dacára úgy véljük, hogy nehéz helyzetünkben sem tettük meg a megtehető. Iparváltatok helyett pénzüntézetek alakulnak, holott a virágzó mezőgazdaság mellett fényes mezőgazdasági iparunk lehetne. Pénzüntézetek városa lett a nemrég — és joggal — iskolák városának nevezett Debrecen. De vigasztalásul szolgálhat, hogy iskoláink elsőrendűek, úgy a szakszerű berendezés és felszerelés, mint a tanítás eredményét tekintve.

A Felső Kereskedelmi Iskola 50 éves fenállásának jubileuma hozza közbébe a magyar kereskedelmi szakoktatásnak lelkes bajnokait. Bizonyosak vagyunk a felől, hogy amit a közoktatás terén általában, különösen a keresk. szakoktatás terén látni fognak: legteljesebb megelégedésüket fogja elnyerni. Mert minden megtörtént kereskedelmi iskolánkban arra nézve, hogy a hazának szakképzett és szolid kereskedők neveltesse. Szakképzettség és szoliditás: e kettő az, mely a kereskedő osztálynak tekintélyt ad és amely szorgalmas munkával párosulva hivatva van egész közzgazdasági életünket gyökerestől átalakítani. Felszabadítani magunkat a külföld és főleg Ausztriának kizsákmányoló uralma alul, — világvversenyképes nyereszterményeink számára biztos piacokat teremteni, közlekedési eszközeinket fejleszteni és általában kifejteni mindazon etnikai erőtevényezőket, amelyek által itthon, a társadalomnak nemzeti szellemű demokratizálására, külföldön pedig kedvező, barátságos nemzetközi összeköttetésekre teszik hivatottá a kereskedelmet.

Senki más annyira, mint csak a kereskedő képes erre. Elethivatásszerű foglalkozásánál fogva folytonosan emberekkel érintkezik, a termelő és fogyasztónak homlok-egyenest ellentétes érdekeinek ütköző pontján áll szakadatlanul, tehát ő ismerheti legalaposabban a termelő és fogyasztó képességet, igényeket, izlést, összeköttetési révén a világ conjuncturákat. Elethivatásának gyakorlatában akaratlanul kifejezője a nemzeti műveltségnek és magatartása által fokmérője a külföldön a nemzeti becsületnek.

Büszke lehet Debreczen város közönsége arra az iskolára, melynek falain belül ebben a szellemben nevelik a magyar ifjúságot, e tudatban üljön örömnepet a városnak egész társadalma, mert saját alkotásának dicsőségét látja abban az ünnepélyben, melyre az egész ország kereskedelmi szakoktatásának bajnokai sereglenek magas szellemi színvonalra és a közönség áldozatkészsége iránt lerójják.

Magyarország külügyi helyzete.

A „Debreczen” számára írta:

Burgján Aladár országgyűlési képviselő.

Az a nagy kavarodás, ami az egész világsajtóban észlelhető Bosznia és Hercegovina annektálása folytán, ugyszólván az események előterébe tolják Magyarországot.

A magyar királynak erélyes kézzel megtett politikai sakkhuzása egyszerre más képet adott Európa Balkán politikájának és amíg ez egyrésztől növelte a kettős monarchia súlyát és tekintélyét az egész külföld előtt, addig másrésztől behatódobban terelte Európa figyelmét a magyar királyságra.

Akár milyen színben igyekeznek is feltüntetni osztrák politikusok ennek a két tartománynak annektálását: az iránt mindenki tisztában van az első perctől fogva, aki csak a közjogi helyzetekkel és történelmi vonatkozásokkal kellőképen szokott számot vetni, — hogy Bosznia és Hercegovina Szent István birodalmának tartozéka és így maga az annexió nem a közös uralkodónak, hanem a magyar király tényének tekintendő, aki ezzel eleget akart tenni a hitlevélben és koronázási esküjében ország-világ előtt tett fogadalmának.

Nem említve a maroknyi Szerbia szászatyárkodását, amellyel eddig is csak neveltségessé tette magát egész Európa előtt úgy tüntetvén fel az annexiót, mintha ezáltal rajta sérelem esett volna, holott történelmileg és a berlini egyezményből is világosan beigazolható, hogy Bosznia és Hercegovina Szerbiának se ingje, se gallérja, tehát semmi köze ehez a két tartományhoz — csupán Anglia és Törökország az a két állam, amely szemrehányásokkal illeti az annektálás miatt külön is Magyarországot.

Törökország, mely ebben az annektálási ügyben az egyedüli vesztes fél, mert ezuttal formailag is elveszítette fenhatóságát, melyet

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

lényegileg már 30 év előtt elvesztett a berlini egyezmény folytán, amidőn Magyarország-Ausztria vette át Bosznia és Hercegovina törvénykezését és közigazgatását — szemrehányást tesz nekünk magyaroknak, hogy nem tiltakoztunk az annektálás ellen, holott ezt tőlünk, mint lovagias nemzetűl éppen ők, akik bujdosóinknak otthont nyújtottak, joggal elvárhatták.

Anglia szintén lovagiasságunkra hivatkozva tesz nekünk szemrehányást az annexióval kapcsolatban.

Mind a két szemrehányás egyformán méltánytalan és igazságtalan is. Anglia hivatkozik szabadságharcunkra, amidőn nemzetünk nagy fiát, Kossuth Lajost, népgyűléseken ünnepelték angol honpolgárok és rokonszenvéket nyilvánították a szabadságáért és függetlenségéért küzdő magyar nemzet iránt. Csak, hogy Anglia megmaradt ennél a rokonszenvnél és ölbetett kézzel nézte a győztes magyar felkelő seregnek az idegen orosz hatalom által való leigázását!

Akármilyen nagyra becsüli is Magyarország Anglia rokonszenvét, amelyet iránta a múltban is tanúsított; akármily igaza legyen is Törökországnak, amidőn arra hivatkozik, hogy szabadsághőseinknek száműzetésük alkalmával otthont adott, amire Magyarország ma is csak hálával gondol vissza: mégis igazságtalan az ellenünk emelt szemrehányás, mert Bosznia és Hercegovina odacsatolása Szent István birodalmához már 30 év előtt elhatározott dolog volt, amikor Európa utasítására Magyarország-Ausztria ezt a két régi tartományát a magyar királyságnak okkupálta.

Anglián semmi sérelem nem esett és Törökország már 30 év óta tudja, hogy ezt a két tartományt

elvesztette, mert hiszen Andrássy Gyula gróf, az akkori külügyminiszter a mai állapot bekövetkezését már 30 év előtt Berlinben elég világosan előre bejelentette.

Nem is lehetett józan ésszel Magyarország és Ausztria külügyi politikájáról olyan bambaságot feltételezni, hogy 30 évig, vagy végtelen időig óriási pénzáldozatokkal fentartott, vérrel megszerzett tartományt szabad prédául dobjon oda mindenféle délszláv őrvjögés céljaira, hogy ez a szabadjára hagyott őrvjögés magát az anyaországot is ragálykép megfertőzze, úgy, ahogy már ez folyamatban is volt.

Magyarországnak becsületbeli kötelessége ebben a kérdésben támogatni a magyar királyok politikáját, amelynek célja az, hogy szétoldja Európa állandó viharfészékét, rendet teremtsen a Balkánon azért, hogy a magyar királyságnak visszaszerezze ugyanis vérrel elfoglalt két régi tartományát.

Ezzel a visszacsatolással nemcsak Európa nyer, de maga a két tartomány lakossága is, mert a magyar királyság népe alkotmányos uralom alatt áll és vallásának, anyanyelvének használatában mindenki olyan szabadságot élvez, aminőt sehol másutt Európában.

Vesztes fél itt igazán nincs is más, csupán az alattomos nagy délszláv politika és annak szertefoszlott ábrádjai. De ez a veszteség-nyereség egész Európának!

Közigazgatás.

(Uj kisvasuti állomás.) A helyi érdekű vasutak igazgatósága már régebben kéri a várostól, hogy az Ispotály-lapson vasuti végállomásra való helyet kapjon.

A kérelem mindenestre igen megfontolandó és már a legközelebb tárgyalás alá is fog kerülni.

Ha a város megadja a kért telket, a nagyerdei állomás meg fog szünni. Semmiképen sem helyén való — már csak esztetikai szempontokból sem — hogy elrutítsa a temérdek kocsii egyetlen üdülő helyünket és a sok mozdonyotlás megfertőztesse a levegőjét. Mindennek egyszerre vége fog szakadni, ha az állomást áthelyezik az Ispotály-lapra.

(A közgyűlés előkészítése.) Nagyban folyik a készülődés a városházán az októberi közgyűlésre.

A felügyelő bizottság még most sem végzett teljesen a költségvetéssel. Az erdők bevételeinek a felülvizsgálata okoz különösen sok munkát, amennyiben az erdők jövedelmét nem használták ki szabályszerűen — azaz, hogy nagyon is kihasználták.

A nagy fahiány miatt a múlt évben is egyszerre két évnek a kihasználását vették igénybe. A jövő év költségvetésébe már ennek a rendkívüli kihasználásnak a jövedelmét irányozták elő.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése is valószínűleg a jövő hét elején lesz. Ettől fog függni azután az októberi közgyűlés időpontjának a megállapítása.

(Debrecen közrendje.) Végh Gyula főkapitány újabbns több életre való rendeletet tett, amely újítások, ha bevalnak, mindenestre csak városunk előnyére fognak szolgálni.

A köztisztasági szempontok érvényesítése céljából az utcán szerteszét fekvő papírdarabok felszedésével kapcsolatos az az intézkedés, amely szerint a szóró cédulák ezentúl tilosak.

A tilalom ellen vétőkkel szemben megindítják a kihágási eljárást.

A városháza előtti tér megtisztítása és az utcai forgalom gátlását előmozdító csoportosulások betiltása is a legszebb eredményekkel kecsegtet.

Rá is szorulunk bizony egy néhány egészséges rendeletre, amelyek rövid időn belül sokat javíthatnak közrendünkön.

Áltató.

— A „Debrecen” eredeti tárcája. —

A messze vizen fodrot ver a hab,
A bárka oldva, ringón, utra kész;
A rőt vitorla duzzadón dagad:
Az árbóc mellől bucsut int a kéz.
Nézd gyermekem: Drága kis fiam!
Apád megy ott, hogy legyen kenyér,
Ha jó a hajnal, majd ha visszatér...
Én virasztok, csöp fiam aludj!
Hunyd szemed le: csuj!... csucsujja!... ugy.
Ringatva rengtet most még az Anyád.

A messze vizen nő a hab-fodor
A nap leszált és rémet hoz az éj;
A zugó hullám tarajzva forr
És tajtékozva döng, hol partot ér...
Szemed lehnyva drága kis fiam,
Te nem tudod, hogy ott a vész ölén
Apád jár s tán mire kél a nap
Csak bárka-ronccsal játszik már a hab!...
... Én virasztok... Csöp fiam aludj!
A gond viharja nem tört még reád;
Hunyd szemed le: csuj!... csucsujja!... ugy.
Ringatva rengtet most még az Anyád!...

De lesz idő, ha elpereg sok év
És férfivá lesz gyöngye gyermekem:
A gond, amely most nem nyul még feléd,
Majd átviharzik tépón lelkeden:
Atólel a vérző szenvedés
És bus koresztként hordod mély sebed...
De elsimítok én szived felett
S mi tég: a gond, a bu, a fájdalom
Könnyű szárnyon siklik el tovább...
Csuj!... Csucsujja!... fölesendül dalom
Es el ringatja lelked az Anyád!

... És lesz idő, hogy mind hiába vársz,
Mikor az élet tűz-ostora vág:
Amikor enyhét sehol se' találsz...
És ringatónak nem jöhet Anyád!
Csókolatlan, némán, szomorun
Allsz magadba, mint a szikla él
Mint a habok döngő fodra ér...
De mit kutassam én a holnapot!
Fond nyakamba gödrös kis karod:
Hunyd szemed le, csöp fiam aludj,
A gond viharja nem tört még reád!
Almodj szépet!... csucsujja!... ugy...
Még itt viraszt fölötted az Anyád!

Zivuska Andor.

Az első szerelem.

(Elbeszélés.)

A „Debrecen” tárcája.

Óh ti pelyhedző állu ifjak, kik vágyakozva álmodoztok az első szerelmes csók után, hallgassatok, figyeljetek...

Az első szerelem muló szerelem, mely lebilincselve tartja a fiatal ábáudos szívet, s oly tettekre kéri az ifjút, melynek véghezviteléhez kellő ereje nincs...

Hallgassatok, figyeljetek...

Illatától terhes nyári este volt... Bár merre nézett az ember, mindenütt a nyugvó természet sötét képe terült el szemei előtt. Egy ilyen szép nyári estén indultam az első szerelmi kalandra. Vágyak támadtak szívemben, oly legyőzhetetlen vágyak, melyek üttek, kergettek s melyek elől menedéket s-hol sem találtam.

Jó későre járt már az idő, mert a hold

teljes pompájában lövelte arany sugarait a földre. Én gondolatoktól elmerülten, élvezve e szép nyári este balzsamos illatát, fel s alá járok egy kis város kietlen utcáján. Végre önkénytelenül megállok egy szerény hajlék ablaka alatt, melyet a tiszta fénylő hold egészen megvilágított.

Itt láttam meg őt... szép volt, gyönyörű... Esti pongyolájának a hold fénye, még sokkal elragadóbb, bővösebb fényt kölcsönzött. Láttam mint szövi az ábrándok himes fátyolát, melyet szeméből olvastam ki.

De hirtelen rám pillantott, ő azok a gyönyörű szempárok, melyek mint fénylő csillag löveltek rám a sötét szobából és mintegy hivogatólag tekintettek felém. Ereimben felpezsdült a vér, ajkaim reszkettek, lábaim, mintha a földhöz lettek volna szögezve, egy lépést sem bírtam tenni. Egy pillanatra azonban magamhoz térve, az ablakjához futottam. Ő szemembe nézett... szemeiből egy örök mennyország boldogsága sugárzott felém, ily boldognak soha nem éreztem magamat.

De hirtelen felhők takarták el a holdat, sugaraival eltűnt a leánynak gyönyört árasztó alakja is szemeim elől.

Tündérrálmom legszebb ideálja álomra hajtó szöke fűtém fejecskejét, óh bárcsak rólam álmodna.

Eltűnt a hold, sötét van, csak a csillagok ragyognak fön az égen, halavány fényük álomba ringatja az én háborgó lelkemet.

— Iván. —

Bakonyi Samu a katonai perrendtartásról.

A hadügyi költségvetés a magyar delegációban.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, október 16.

A magyar delegáció hadügyi bizottsága ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását.

A mai ülésnek igen jelentékeny mozzanata dr. Bakonyi Samu felszólalása volt, melyben a debreceni képviselő a katonai perrendtartást sürgette. A felszólalásra igen megnyugtató választ adott a honvédelmi miniszter. Az ülésen egyébként Barabás Béla elnökölt.

A hadgyakorlatok költségei.

Az első tételnél, mely a központi vezetésre vonatkozik, gróf Zichy Miklós kifogásolja, hogy a hadgyakorlatok költségei sehol előírányozva nincsenek.

Okolicsányi László előadó felvilágosításul előadja, hogy ezek a költségek a 7. cikkben vannak előírányozva az összegek részletes felhasználása pedig megtalálható a zárszámadásban.

A csapatok élelmezése.

A 3. tételnél, mely a katonai hadbiztonságról és szakellenőrzésről szól, gróf Zichy Miklós felhívja a hadügyminiszter figyelmét arra a körülményre, hogy hadgyakorlatok alkalmával a csapatok élelmezése most is épp oly siralmas állapotban vannak, mint régebben. Felvilágosítást kér, miképpen kontemplálják ezen kérdés megoldását háboru idejére.

Báró Schönaich közös hadügyminiszter kijelenti, hogy a nagyobb manővereken az élelmezésről a legteljesebb mértékben gondoskodik a hadvezetés. A nehézségek a gyakorló csapatok diszpozíciójában rejlenek. A tüzéségnek mai lövőképessége mellé az élelmezési kocsikat 10 kilométernyire kell hátragyni, amellyel azonban előfordul, hogy a csapat irányt változtat. Ha a hadgyakorlat, amint ez legutóbb is történt, éjszakra is esik, akkor az élelmezési osztályok csak naplemente után kereshetők.

A miniszter kételkedik azonban, hogy ilyen éjszakai vállalkozások a jövőben gyakran történnek, amint ezt a katonai irodalom állítja. A hadsereg élelmezése egyébként 12 napra terjed. Amellett érvel, hogy a szállítható konyhák szükségesek, mert ezeknek használata mellett azután a legénység naponta kétszer, sőt háromszor is étkezhetik.

A katonai igazságügy.

Az V. cinnél (katonai igazságügyi igazgatás)

Bakonyi Samu: Nemcsak jogász, hanem emberbaráti és katonai szempontból a katonai perrendtartás életbeléptetését sürgeti annál is inkább, mert tudomása szerint sem közjogi, sem politikai akadályokba annak megvalósítása nem ütközik.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter Bakonyi felszólalására azt válaszolja, hogy a katonai bünvádi perrendtartás kérdését az igazságügyminiszter a minisztertanács elé vitte, ahol azonban konstatáltott, hogy a borvát bán az elaborátumot még nem látta. Meg van győződve, hogy a minisztertanács igen rövid idő múlva fog dönteni a kérdésben, amely rövidre a törvényhozás elé kerül.

Az összes címek letárgyalása után a hadügyi költségvetést részleteiben is elfogadták.

Balkáni háboru előtt.

— Szerbia a monarchia ellen.

— Törökország Bulgária ellen.

(Távirati tudósítások.)

— október 16.

Csirszky bécsi nagykövet ma Budapestre érkezett, hogy Aehrenthal báróval tanácskozzék. A helyzet a Balkánon nem igen javul, amennyiben Szerbiában a tüntetések napról-napra nagyobb méreteket öltenek, míg Törökországban az osztrák és magyar áruk bojkottálása teljes erővel folyik.

A nagyhatalmak és a szerb-magyar háboru.

Berlinből sürgönyzik: A hatalmak megegyeztek az esetre is, ha Magyarország-Ausztria és Szerbia közt háboru törne ki. — Beavatott körökben azt állítják, hogy a hatalmak beavatkozása egy esetleges háboruba, teljesen ki van zárva még Oroszország részéről is. — Görögország kijelentette, hogy török-bolgár háboru esetén semleges marad.

Mentik a Szerb-bankot.

Belgrád, október 16. Tegnap este a tisztii kaszinóban aktiv és nem aktiv elbocsátott tisztak gyűlést tartottak annak a megbeszélése végett, hogyan lehetne az ott ösmert összeesküvőket és ellenösszeesküvőket kibékíteni. Több titkos gyűlést tartottak a városban, amelyek Ausztria-Magyarország ellen a háborura izgattak és a bojkottot beszélték meg. Ma az a rémhír terjedt el, hogy a szkupcsina határozata folytán az udvartartást és a nemzeti bankot legközelebb Kragujevácha helyezik át, mert minden nap attól kell tartani, hogy az osztrák-nagyar csapatok Belgrádba bevonulnak.

Szöki a szerb király.

Belgrád, október 16. Péter király szökéséről belgrádi lapok is hoztak hírt. — A szenzációs hírek előzménye, hogy a minisztertanács Péter királynak azt javasolta, hogy amíg a válság valamire eldől, vonuljon Szerbia más helyére. Esetleg Sabácha. Nehogy, Belgrádban tartózkodván, elveszítse népszerűségét a háborus párt előtt, amely benne látja Szerbia érvényesülésének akadályát. A connaugthi herceg jelöltetése is csak arra való, hogy Pétert a háborus párt kötelekébe kergetse.

Ma az a hír terjedt el, hogy szerb bandák már utban vannak, hogy bosnyák területre betörjenek.

Bulgária - Törökország.

Szófiából jelentik: Ma hozták tudomására a kormánynak a nagyhatalmak konferenciája elé terjesztendő ügyek sorozatát. A bolgár kormány eleve tiltakozik az ellen, hogy a nagyhatalmak őt kártérítésre kötelezzék Törökország javára.

A nagyhatalmak feledik, hogy Bulgária független királyság, amelynek „belügyeibe” avatkozni senkinek joga nincs. Ezt az ügyet Bulgária vagy békésen intézi el a közvetlenül érdekelt Törökországgal, vagy fegyverrel.

A porta körjegyzéke.

London, október 15. A Reuter-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A porta körjegyzékben hívja fel a hatalmak figyelmét a Bulgária katonai készülődéseiről szóló hírekre, ismételve kifejezést ad Törökország békés szándékainak, kijelenti azonban, hogy Törökország kénytelen lesz óvintézkedéseket tenni, ha Bulgária megmarad jelenlegi magatartása mellett és konfliktus esetére minden felelősséget elhárít magától.

Próbamozgósítás.

Egy reggeli lapnak szegedi tudósítója szerint a szegedi üzletvezetőség területén a legnagyobb titokban próbamozgósításra készülődnek. A hír szerint a szegedi rendező pályaudvaron a fatelep helyén katonai barakkokat építenek. Amint a faanyag megérkezik, az utászok azonnal hozzáfognak az építéshez és a munkát éjjel-nappal folytatják.

Megtámadott gőzös.

London, október 16. A Reuter-ügynökség jelenti Beyruthból tegnapi kelettel: A török lakosság két osztrák gőzöst, amelyek át akarták adni a postát és kirakni szállítmányait, megakadályozott abban, hogy a kikötőbe befusson és horgonyt vessen.

A városi muzeum gyarapodása.

A muzeumok országos főfelügyelője Debrecenben.

— október 17.

A városi muzeum különböző tárai, különösen pedig a regény- és néprajzi tár, valamint a könyv- és kéziratgyűjtemény a nyári hónapokban is örvendetes módon gyarapodtak úgy ajándékozások és ásatások, mint vásárlások útján.

Fiatalsági muzeumunk eléggé változatos anyaga közelebb dr. Posta Béla kolozsvári egyetemi tanárt s muzeumi országos főfelügyelőt is meglepte, aki a hatáskörébe tartozó erdélyi, alföldi és bánági régiségi muzeumokat hivatalosan bejárván, ezuttal látogatta meg először Debrecenben.

A mostani alkalommal azoknak mond a muzeum nyilvánosan köszönetet, akik június-július-augusztus hónapban járultak ajándéktárgyakkal muzeumunk gyarapodásához.

Könyveket, kéziratokat s kisebb nyomtatványokat ajándékoztak: Alsófejmegyei történelmi egyesület, özvegy Cseke Józsefné (Nádudvar), Debreceni szücsipártársulat Móríz András útján 1592-ben kezdett régi jegyzőkönyvét s egyéb céhbeli okiratait, Délmagyarországi Muzeum, Erdélyi Pál (Kolozsvár), Fränel Gyula, Hécei Szabó Antal, Kallós Elek (Győr), Kelemen Lajos (Kolozsvár), Kolozsvári egyesület, Kócs Zsigmond, Kovács László, Lőfkovics Arthur, Makai Ferenc, Máthé Lajos (Somogyvármegye-Visonta), Nemzeti Muzeum, dr. Posta Béla (Kolozsvár), dr. Richter Aladár (Kolozsvár), Debreceni ref. tanítóképezde, Simon Miklós (27 darab családi okirat), Strausz János örökösei, Szücs Gusztávné, Tőkés István, Városi könyvnyomda (43 darab), Veszprémmegyei muzeum-egyesület, Zoltai Lajos (18 darab).

Régiségeket ajándékoztak: Baranyai Bóniámin (Nádudvar) 2, Bordán Mihály 1, özvegy Cseke Józsefné (Nádudvar) 1, Deb-

MOZI! Széchenyi-kávész ház helyiségében (Vas-
uttal szemben) **MOZI!**

Ma este gazdag új műsor.

Az elaltató költő (bohózat). — A kacsa (kacagtatás). — A két vetélytárs (sláger). — A szép tejárus leány (magható). — Mártha a csinos gépirónó (életkép). — Fautas magica (látványos). — A Pére völgyzoros (természetes). Szécsényi kávéház. o o o o

receni szücsipartársulat 2, Imre József 1, Mayer János (Nádudvar) 1, Maurer Emil 7, Mihalovits Jenő 2, Nagy Sándor (Püspök-ladány) 57, Papp István 1, Rossi Lajos 1, Soós András 1, Strausz János örökösei 2, Szabó Lajos 1, Szücs Gusztávné 3, Tóth István 3, Zoltai Lajos 5 darabot.

Pénzeket érmekeket ajándékoztak: Burger Lajos 1, Dalmy Kálmán 1, Fagyál Miklós 1, Fischer Mihály 1, Haffner Kálmán 1, Hidvéger József 15, Kornhauser Samu dr. (Nádudvar) 27, Kovács István 1, Magyar tengerhajózási társulat 1, Nagy Sándor (Püspök-ladány) 1, Strausz János örökösei 1, Tóth István 14, Weiszhaus Soma 6, Wittenberger István 1 darabot.

A néprajzi tár részére: Blattner József 1, özvegy Némethy Jánosné 1, dr. Rácz Lajos 2, Tarbay József 1, Telky József 1, Veress Gézáni (Nádudvar) 1, Weisz Gyula 1 darabot.

Szép művészeti tárgyakat: Komlóssy Miklós, Kulesár János, Molnár Ferenc és Weisz Gyula 1-1 darabot.

A kereskedelmi iskola jubileuma.

Az első vendégek megérkezése.

A szakoktatás kitünőségei Debrecenben.

— október 17.

Lengő lobogók fogadják a közgyűlésre és jubiléum iskolánk ünnepére ide seregleg keresk. isk. tanárokat.

A város maga, Debrecen egész társadalma, tudatában a kereskedelmi szakoktatás nagy fontosságának, szíves melegséggel köszönti a vendégeket. Aminthogy ez a jubileum az iskola ünnepe, a városnak is ünnepe, úgy a vendégek a város vendégei első sorban.

A tegnap esti gyorsvonattal következő vendégeink érkeztek: Szuppán Vilmos a budapesti keresk. akadémia, dr. Kunos Ignác a keleti akadémia igazgatója, a budapesti keresk. akadémia tanárai közül Muraközy Károly, Antalfi Arthur és neje Bricht Lipót, Trantmann Henrik, Rhousopoulos Russos, a kolozsvári keresk. akadémia tanárai közül dr. Veres Vilmos s neje, Geleon Béla és neje, dr. Vincze Frigyes. Zomborból Krucsis Vilmos. Pozsonyból: Szojka Gyula, az iskola volt igazgatója.

Az ünnepségek napirendje.

Szombaton, 17. éj, délután 4 órakor: Választmányi ülés a kereskedelmi iskola dísztermében.

Délután 5 órakor: Szakosztályi ülések, következő tárgysorozattal a kereskedelmi iskola dísztermében: A) 1. Szuppán Vilmos: A felső kereskedelmi iskolák új szervezete és az órárendüké. 2. Krach Kristóf: A könyvitel tanításáról a felső kereskedelmi iskolában. A kereskedelmi és iparkamara üléstermében, Piac-utca: B) 1. Dr. Kunos Ignác: Kereskedelmi szakoktatásunk és Új-Törökország. 2. Sassi Nagy Ignác: A török alkotmány s közgazdaságnak jövője keleten.

Este nyolc órakor társas vacsora a vendégek tiszteletére a „Bika-szálló” földszinti nagytermében.

Vasárnap 18. án, délelőtt 8 órakor: A Kereskedelmi iskolai tanárok országos egyesületének évi közgyűlése a Városhaza nagytermében.

Délelőtt 11 órakor: A debreceni felső kereskedelmi iskola 50 éves fennállásának emlékülnepe az intézet nagytermében. Délután 1 órakor társasbéd a vendégek tiszteletére a „Bika” emeleti nagytermében.

Este fél 8 órakor: Városi Színház. Fentartott helyek.

Hétfőn, 19-én, kirándulás a Hortobágyra: Indulás a nagyállomásról hajnalban 4 óra 30 perckor, a Hatvan-utcai állomásról 4 óra 50 perckor.

Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét dr. Kunos Ignác és Sassi Nagy Lajos nagyérdéki és aktuális vonatkozású előadásaira, melyek szombaton délután 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara dísztermében lesznek megtartva.

Színház. Művészet.

Műsor:

Szombaton: „Tündérszerelom” operette újdonság bérletszűnetben.

Vasárnap délután: „Bob herceg” operette bérletszűnetben.

Vasárnap este: „Tündérszerelom” operette újdonság bérletszűnetben.

Tündérszerelom.

— Bemutató előadás a debreceni színházban 1908. okt. 16-án. —

A játszi, bájos operette muzsa ült díadalt tegnap a debreceni színház falai között. Gyönyörű, elragadóan kedves darabot mutatott be tegnap este a színtársulatunk.

Gyermekkorunknak színes, eleven képei újultak fel előttünk — a tündérmesék, az első gyermekkor édes emlékei. Ezek a reminiscenciák alapul a „Tündérszerelom” sikere. Mindenesetre nagy része van ebben, annak a végtelen kedves, szubtilis zenének, amely édes tündéralmokban segít ringatni.

Ugy érezzük, mintha gyermekek lennénk újra, amint elmergünk e bájos tündérregé által felkeltött emlékeink során.

Ezért aratott nagy és őszinte sikert tegnap a „Tündérszerelom.” Erdemes munkát vegeztek szerzői, amikor létrehozták ezt a bájos kis alkotást.

Az operette nagy sikere azonban főleg abból magyarázható meg, hogy a szerzők jól választották meg az anyagukat — egy ideális értelemben vett operettnak megfelelőleg.

Operette anyagul nem is lehetne választani jobb tárgyat, mint a Szent-Anna tava regéjének bűbajos meséjét.

Egész tündérvilág elevenedik meg előttünk. A librettó Martos Ferenc kiváló operette szöveg írók mesteri tollát dicséri. Teljesen méltó a szövegkönyvhöz a Huszka Jenő fűlbemészó, mellódikus, nemes reminiscenciákkal telt zenéje. Színes, megkapó és ami operettekben oly ritka — jellemző. Alacsony fogásokkal nem akar hatni, hanem minden tekintetben nemesen fejezi ki zenei gondolatait.

Az előadásról is csak jót mondhatunk. Ferenczy Frigyes újjalakítja a debreceni színpadot. Igazán csodálatra méltó, hogy milyen buzgalommal rendezti nem csak a darabot, hanem az eddigi hibás rendszert. Minden tekintetben páratlan nagytudású ez az országosnevű rendező, akinek kezében bizton fut össze a darab vezetésének száza.

A közönség valósággal meg volt lepve az előadás rendezésének nagyszabású méreteiről. Évek óta nem láttunk már ilyen minden tekintetben tökéletes előadást — ez volt az általános vélemény.

A szereplők minden tekintetben megállították a helyüket és a pompás darabhoz megfelelő kitűnő előadást nyújtottak.

Győre Alajos napról-napra több tanúságot tesz istenáldotta tehetsége mellett. Rövidesen lett a közönség kedvence, a régi idők nemes katonája, aki a legmodernebb darabban is kiválóan állja meg a helyét.

Zsigmondi Anna és szép alakítást nyújtott kedves szerepében.

Horváth Kálmán, a közönség dédelge-

tett kedvencének a sikeréről pedig ne is beszéljünk — ez már magától értődik. Oly pompás, minden tekintetben kidolgozott alakítást nyújtott, hogy a közönség nem győzte megjutalmazni eléggé tapsaival.

Tallian László is tanujelét adta szép alakító képességének.

Krasznai Ernő, Radó Anna, Nádor Zsiga és Ligeti Lajos szintén nagy sikert arattak.

Gerő Ida pedig egyik legpompásabb és egyéniségének legmegfelelőbb szerepben mutatkozott be a művészetéért rajongó debreceni közönség előtt.

Különbben az előadás oly tökéletes volt, hogy lehetetlen is meg nem dicsérnünk valakit.

A közönség tüntetőleg ünnepelte a pompás darabot és előadást, amely bizonyos, hogy kussza-darab lesz rövidesen. — Ezzel azonban nem akarjuk azt mondani, hogy ezt a bájos „regényes daljáték”-ot „kussza” darabnak tartanánk. (v—)

* A tündérszerelom harmadszor, negyedszer. A Tündérszerelom harmadik vasárnapi előadása a debreceni országos kongresszuson résztvevő felsőkereskedelmi iskolai tanárok tiszteletére adja az igazgató. Hétfőn lesz a negyedik előadása a Tündérszerelomnak. Ez előadás „A” berletben kerül színre.

* Érdekes reprizek. A színtársulat operett személyzete erősen tanulja Offenbach nálunk rég nem aratott classzikus zenéjű operettjét, a Fraperunti hercegnőt, melynek reprize november hó közepére van tervezve. Az igazgatóság legközelebb feleleveníti Andran bájos zenéjű operettjét a Babát, főszerpekben Zilahyné és Rózsa Lilivel. Lord Byron drámai költeménye, Manfréd kerül színre a jövő hó elején, a címszerepben Ternyei Lajossal.

Vér a sineken.

Vasuti szerencsétlenség Debrecenben.

Elgázolt gulyásbojtár.

— október 17.

Csütörtök éjjel a fűzesabonyi vicinális kerekai véresen futottak be a debreceni pályaudvarra. A puszták, a mezők szabad fia, egy szerencsétlen juhásbojtár esett áldozatul a modern idők robozó vasszekerének.

Csütörtökön éjszaka 12 óra tájban Gyökér József vasuti ór, a szokásos pályavizsgálat alkalmával, a Látókép csárdánál, a fűzesabonyi vicinális vonalán, a sinek mentén véres hustómeget vett észre. Közelebb lépve, borzalommal látta, hogy az egy irtózatosan összeroncsolt emberi test. A ruházatról, mely különben teljesen át volt itatva vérrel, 40-45 éves parasztembernek nézett ki a szerencsétlen. Mikor az ór észrevette, akkor még élt, így Gyökér József azonnal kihívta hozzá a mentőket, majd pedig az esetről értesítette a rendőrséget.

A mentők a rendőrség részéről Bardócz András rendőrbiztos nemsokára megjelentek a helyszínen. A mentők a szerencsétlen embert az első segélynyújtás után beszállították a közkórházba. Mindkét lába teljesen össze volt törve és azonkívül egyik fülét is levágta a vonat.

A rendőri vizsgálat megállapította aztán, hogy a szerencsétlenül járt ember Sterdián János nyírbalkányi születésű 47 éves gulyásbojtár. A Hortobágyon Kiss András számadó gulyásnál volt alkalmazva. Gazdája csütörtökön élelmiszerek beszerzése végett beküldte a városba.

A szerencsétlen utközben a magával

a legújabb divatu női- és leányka kalapok

legolcsóbban beszerezhetők a Rózsa-féle női és leányka felöltő áruházban Kistemplombazár.

hozott pálinkától berugott és ilyen állapotban kóborgott a síneken, mikor a Balmazújváros felől jövő 4203. számú személyvonat elütötte és halálra gázolta. Érdekesebben jellemző, hogy mellette egy pálinkás butykost is találtak, melyet a vonat összetört.

Sterdián György állapota rendkívül súlyos. Lábat valószínűleg amputálni kell. A vizsgálat, hogy a vonat személyzetét terhelte-e felelősség, megindult. A súlyosan sérültet a vizsgálóbíró még a délelőtt folyamán kihallgatta.

Ékszer, szoborát

bizalommal
jótállás mellett

Halász Nándor

órás és ékszerésznél
lehet vásárolni

Debrecen Piac 24.
(Fehérló-szálloda épület.)

H I R E K.

— **Hangverseny Boka Károly emlékének.** Száz évvel ezelőtt született Debrecennek leghíresebb cigányzenésze, az öreg Boka Károly, akinek a nevét, ha egyeb nem a Boka kesergője máig fenntartotta. — A Csokonai-kör e jeles muzsikusi emlékét felakarja újítani egy nagy szabású hangversennyel, amelyben közreműködik valamennyi helybeli zenekar. A hangverseny jövedelméből a Csokonai-kör öreg Boka Károly sírkövét akarja rendbehozatni és körülkerítetni, amely sírkövet a debreceni kaszinó állította, de most a Csokonai-kör gondoz.

— **Eltűnt ékszerek.** Ma reggel dr. Hutiray József kórházi főorvos feljelentést tett a rendőrségen, hogy nővérének lakosztályából ismeretlen tettes mintegy 500 korona értékű ékszer ellopott. Az eltűnt ékszerek két gyűrűből, egy aranyórából állnak. A tettest keresi a rendőrség. A tolvaj a helyzettel nagyon is ismerős lehetett, mert az ékszereket tartalmazó vaskazettát álkulcsossal nyitotta fel.

— **Borvásárlásból halál.** Kiss Sándor és Falkó András nádudvari gazdálkodók tegnap szekeren bementek Hajduböszörménybe bort vásárolni. Mikor Böszörménybe értek, Kiss Sándor abrakot akart adni a lovaknak. Eközben a lovak valamitől megbokrosodtak és ke-

resztül gázoltak az előttük álló Kiss Sándoron. A 73 éves szerencsétlen aggastyán szörnyet halt. Miután gondatlanság a szerencsétlenségért senkit sem terhel, a debreceni kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Tíz ember egy szekér alatt.** Botos István és Madarasi István erdőgyakornokok más nyolc társukkal a nagycserei erdészlektől tegnap este szekeren hajtottak befele a városba. Utközben egy parasztszekérrel találkoztak, amely erőszakosan rájuk hajtott. Az erdészek szekere felborult, mindnyájan a lovak alá kerültek és többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedtek. Mikor felelőségre vonták elgázolójukat, ez azt mondta, hogy Zöld Péter gazdálkodó. Később azonban kiderült, hogy hamis nevet mondott be, mert Uszó Kovács István Pacsirta-utca lakó gazdálkodó, ki ellen a rendőrség most vizsgálatot folytatja a vizsgálatot.

— **Betegség elől a halálba.** Bonyhai József 65 éves kerékgyártó mester tegnap reggel öt órakor Veres-utca 25. szám alatti házában lévő műhelyében felakasztotta magát. — Bonyhai József igen jómódu, tekintélyes iparos volt. Mint nőtlen emegyütt lakott testvérel Bonyhai Jánossal. Ma reggel közös lakásukból kiosont, bement a műhelybe és ott az ajtó sarkára felakasztotta magát. Az öngyilkosságot az udvarban lakó Nagy Gábor csizmadia mester vette észre, de ekkor már Bonyhai József halott volt. Ugyancsak a beállott halált konstatálhatta már csak dr. Varga Emil orvos is. A szerencsétlen embert gyógyíthatlan betegsége vitte a halálba. Régióta kinozta gyomor baja, mely elől az öngyilkosságra menekült.

— **A rendőr fegyvere.** Debrecen város rendőreit pár évvel ezelőtt revolverekkel szerelték fel, nyilván azért, hogy félelmetesek legyenek. No de hát Debrecenben mostanában valóságos dühöng a közbiztonság és így egyáltalában nem kerül sor a veszedelmes fegyverre. Mit csináljon tehát ilyenkor a tokkban unatkozó revolver? Hát elsül magától. Így tett tegnap délelben a Piac-utca posztoló Lada Sándor rendőr revolvere is. Véletlenül elsült, de szerencsére senkiben kárt nem tett. Legfeljebb egy kis csődületet okozott, ami azonban csakhamar szétoszlott, miután nyilvánvaló lett, hogy a revolver dörrenés ugyan ártatlan dolog volt.

— **Gyújtogató gyermek.** Veszedelmes tűz pusztított tegnap délután Hajdudorogon, hol Hóka József ottani gazdálkodónak lakóháza kigyuladt és teljesen leégett. A tűz elhamvasztotta az udvaron lévő színt is, a benne elhelyezett nagymennyiségű termény és szalmakészlettel együtt. A kár több ezer korona. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet Hóka Józsefnek 13 éves unokája idézte elő, aki gyufával játszadozott az udvaron s ebből keletkezett a tűz.

— **Állatkiallítás Dorogon.** Vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődőleg Hajdudorogon állatkiallítás lesz. Az állatkiallításra már eddig is sok nevezés történt. A bíráló bizottság elnöke Kovács Gyula alispán lesz.

— **Halálra ítelt nő.** Eszékéről jelentik, hogy a mitrovicai törvényszék Elazics Róza 21 éves cigány asszonyt, aki féléves gyermekét a Bozót folyóba dobta, kötél általi halálra ítélte.

— **Értesítés.** Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az eddig Vanger Sándor és társa cég alatt fennálló női divat szalon, az ifj. Szele Lajos urnak cégünkől történt kilépése folytán, a mai naptól Vanger Sándor néven fogom vezetni. — Amidőn ezt szíves tudomásra hozom, egyben kérem továbbra is nagybecsű szíves pártfogást. Teljes tisztelettel Vanger Sándor. Batthyányi-u. 1. szám.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Nagyfeje Józsefné r. k. 46 éves, Pap Juliánna ref. 58 éves, Szarvas Bálint ref. 59 éves, Tóth István ref. 65 éves, Pól István ref. 47 éves, Bonyhai József ref. 58 éves.

— **Vízvezetési, fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket szakszerűen készít és javít jótállás mellett Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4. sz.**

A legjobb minőségű készítmények, pénz- és szivartárcák beszerzésére bizalommal ajánljuk az előnyösen ismert Mentze Henrik újdonságok áruházát Kossuth-utca 4. szám.

Egy értelmes ügyes háziszolga felvétetik Mentze Henrik áruházában Kossuth-u. 4. sz.

— **Kötészek, kesztyűk, gummi különlegességek és bőrkesztyűk Györfi Sándornál Simonffy-utca, Városi bérház.**

Szerbia forrong.

A trónörökös atyja ellen.

Letartóztattak egy ujságíró.

Budapest, október 17.

Az éjszakai órákban érkezett távirataink arról számolnak be, hogy Szerbiában egyre veszedelmesebbé válik a helyzet és hogy Belgrádban valóságos forradalmi állapotok uralkodnak. A szerbiai közvélemény rendkívül izgatott. A háború párt erősen szembekerült a nyugodtabb elemekkel, ami Szerbiára nézve súlyos következményekkel járhat és nagy szakadásokat idézhet elő.

Belgrádi jelentések szerint az éj nyugodtan telt el, de ma este a

Soha

nem volt és nem is lesz kedvező alkalom olesón vásárolni, mint most, mert raktárunkat dusan szereltük fel a legjobb árukkal, hogy a versenyt velünk senki sem veheti föl. Különös figyelmet érdemelnek **divat kelméink és felöltőink** ugy olesóság mint jóság o o o tekintetében. — A cégre tessék vigyázni. o o o

Debreceni Nagy Aruház

Gelbmann és Rosenfeld

Piac-utca 19. szám alatt.

Modern fényképek, fényképes levelező-lapok, fénykép nagyítások, olajfestésű arc-
képek **művészies kivitelben.**
VAMOSER és BURG műterem DEBRECEN, Egyház-tér 3. sz. a.
o o o (a Nagytemplomnál.) o o o

tüntetések megismétlődtek, még pedig igen erőszakos formában. — Óriási megütközést keltett az, hogy a belgrádi hatóság egy nagy berlini lapnak Belgrádban időző munkatársát letartóztatta. A letartóztatás oka ismeretlen.

György szerb trónörökös most már nyíltan intrikál atyja ellen s a háboru-párttal szövetkezett a király megbuktatására. — A csócselék az osztrák és a magyar kereskedők üzleteit kiakarja rabolni, de a külügyminiszter az üzletek védelmére katonaságot kért és rendelt ki.

Péter király Inmondásának híre óriási izgatottságban tartja Belgrádot. A király már a kormányval szemben is kezdi elveszíteni hatalmát. A háborus kedv mindinkább fokozódik, bár a vidéki parasztság idegenkedik a háborútól. Beavatott körökben a háborút elkerülethetlenné tartják.

Távirat és telefon.

Burián a királynál.

Budapest, október 16. Báró Burián István közös pénzügyminiszter ma délelőtt tíz órakor 6 Felső előtt külön kihallgatáson jelent meg, amelyen jelentést tett a boszniai és iparkamarai helyzetről. A kihallgatás közel egy óra hosszát tartott.

A német nagykövet Budapesten.

Budapest, október 16. Tschirschky bécsi német nagykövet tegnap este hét órakor rövid tartózkodásra Budapestre érkezett. A német nagykövet a mai délelőtti folyamán találkozott Aehrenthal báró közös külügyminiszterrel és valószínűleg 6 Felső előtt is meg fog jelenni kihallgatáson.

Merénylet vagy összeesküvés.

Budapest október 16. A fővárosi rendőrség nagy titokban már két nap óta nyomoz egy szenzációs ügyben, mellyel kapcsolatban azt vitatják egyes lapok, hogy egy, a király elleni merényletről van szó és a nyomozást direkt Andrássy belügyminiszter intézkedésére indították meg. Andrássy ezt ma erélyesen megcáfolja; egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy a merényletből egy szó sem igaz. De hogy mi az a szenzációs hünügy, azt ő sem árulta el.

A fővárosban mind határozottabb alakot ölt az a feltevés, hogy a „szenzációs hünügy” a nyár folyamán kiderült szerb összeesküvés.

A bécsi rendőrség ugyanis arról értesült, hogy az az összeesküvés, bárha a főcinkosokat letartóztatták, korántsem semmisült meg. Tovább dolgoztak és most, hogy Boszniát és Hercegovinát annektálták s Szerbiában nagy az izgalom, az összeesküvés folytatják munkájukat. Nem kevesebbet akartak, mint azt, hogy az annektált tartományokat már most lángba borítsák. Bandákat szerveztek és minden előkészületet megtettek.

Azt hiszik, hogy néhány horvát képviselő is kompromittálva van az összeesküvésben.

Eltűnt pénzes levél.

Nagyszében, október 16. A szászsebesi postahivatalban a földművelésügyi miniszternek egy 52,000 koronát tartalmazó pénzes levele eltűnt. A levél borítékját később 33 ezer koronával megtalálták. A vakmerő tettes felderítésére a nyomozás folyik.

Törvényszék.

§ Csalo szobafestő segéd. Zámbo Lajos, 28 éves szobafestő segéd, még két évvel ezelőtt Hajduböszörményben és Hajduduházon sorra járta a házakat, mindenütt szobafestéseket vállalt fel igen olcsó áron s azokra előleget szedett fel, azonban a munkát sehol sem végezte el, hanem a pézzsel szépen megugrott. Most aztán sikerült a rendőrségnek elfogni s átadni a törvényszéknek, amely tegnapi ülésén 2 évi fegyházra ítélte a csaló szobafestősegédet.

§ Tolvaj asszony. Már három ízben ítéltek el különféle büntetésektől Szabó Juliánát, azonban a büntetőtörvénykönyv legszigorubb paragrafusai sem voltak képesek a jó utra téríteni. Szeptember 15-én újra erőt vett rajta a bűnös szenvedély s észrevétlenül besurrott Fái Sándor és Fried Aladár lakásába s ottan 100 korona értékű ruhaneműket összeszedett s azokat a zsbvásárban árusította. Azonban rajtacsípték s bekísérték a rendőrségre. A törvényszék tegnap ítélkezett felette s lopás vétségéért 3 évi fegyházbüntetést szabott reá.

Az őszi idényre gyönyörű szép

Ujdonságok érkeztek

Női ruhadiszekben

u. m. himzések, applicatiók, sujtás, tresse és zsinorzások, mellény-selymek bársonyok.

Bosznay J. és Tsa

divatruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

249,079—908. At. M. kir. Államvasutak.

Figyelmeztetés.

Féláru vasuti-jegy váltására jogosító arképes évi igazolványok kiállítására és a már használatban levőknek érvényesítése az 1909. évre.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok féláru vasuti jegy váltására jogosító arképes évi igazolványai, a jövő 1909. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, VI., Andrássy-ut 73. sz.) már f. évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők.

Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a f. évben arképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909-ik évre azonban ily igazolványt maguk részére szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérlelniük.

Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az újak kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegekből rovandó le. A postabélyegeket a betérjlesztendő névjegyzékre, vagy kérvényre ragasztandók fel.

Kézpénz vagy okmánybélyeg kezelesi illeték fejében nem ragasztatik fel.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztségek vagy fizetéssel járó hivatal nem viselnek.

Budapest, 1908 szeptember hó 24.

A m. kir. áv. igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

M. kir. államvasut. üzletvezetősége Arad.

29,116—908. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

Tégla és cserépneműek, valamint oltatlan mész és faragott követ szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1909—1910. és 1911. évben a szükséges s a cimben megnevezett anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítására vonatkozó részletes föltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető és a m. kir. államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a m. kir. államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők. Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén, bérmentesítésre 20 fillér is beküldendők a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok és az ivenkint 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külcimmal „Ajánlat a 29,116—908. számú pályázati hirdetményben kiírt anyagokra” 1908. évi november hó 14-ik napjának déli 12 órájára a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fent irt napon déli 12 órakor a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% kézpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. év november hó 13-ik napján déli 12 órájig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

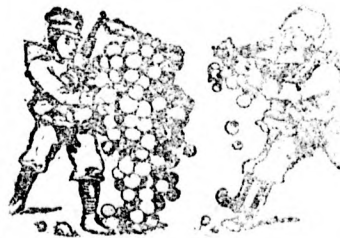
Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forga mában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizonyító postai feladó levény v. esetleg a letéti jegy másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre név az előirt bánatpénz előlegesen le nem tételezett, figyelembe nem vétetnek.

Aradon, 1908 október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

Szólóoltvány.

szállít fajtisztaságért jótálva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Küküllőmenti első szőlóoltvány telep; tulajdonos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, cennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyóságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanelek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyöngyű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők.

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr disztáskák. Menyasszonyi selymek Koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban.

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles, barna és fekete színekben métere 8 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban. — Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddor-münster, tapasztry, velour, futó- és szalonszőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kéz fehéreneműek, vászon,

siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsó szoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és clott alsószoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok legolcsóbb szabott árban.

férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kezelők, nyakkendők, divatzebkendők.

Alsó tricott ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruhaszövetek,

magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló bélések árak. Har snyák, koztyúk, nők, férflak és gyermekek részére állandó nagy választékban, legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg-raktára
Debrecen, Rózsa-utca 1. sz.

Tolnai Dániel

első és legnagyobb

hajdumegyei cipőraktár

DEBRECZEN,

Piac-utca 49. sz.

Dus választék mindennemű legkiválóbb gyártmányú női- és férfi- és gyermek-

Cipőkben.

A világhírű „GO-ON” cipők egyedüli árusítója.

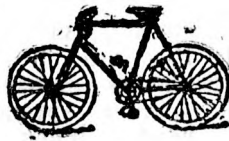
Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyszintén a világhírű eredeti **Mellóhár-féle Unikum Drill vetőgépek** továbbá Répavágók, Szecsavágók, Ekék, Boronák, Szöllőzúzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felöltség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba.

Kerékpár, varrógép, gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémestergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh

Debreczen,

Hatvan-utca 8. szám.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B-pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes ujságkatalógus, képes naptár-jegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hév vizű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld
1322 **Az Igazgatóság.**

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVANYVIZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

✿ **RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ✿
Orvosilag ajánlva.

Üdít, gyógyít.

Ivógyógyomórá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huygkő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buziasli gyógyfürdő igazgatósága Buziasfürdőn.**
Debreceni főraktár Grünberger és Gifök cégénél.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beiktatodik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Eladó fodrász-üzlet. Egy 15 év óta fennálló fodrászüzlet berendezéssel eladó. Ugyanott egy szoba butor eladó. Cim a kiadóban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni, Bádogny-utca 4. sz. a.

Tajtéklpák, Hermonikák, Cipők, eszmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár”-ban Bádogny-utca 4. szám.

Finom akácmez kapható Kirvai János Simonffy-u. 6. sz. bérsátor, klg. K 1:20, 5 klg. árengedmény. 2269

Földvári L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat
Kossuth-utca 1 sz.
 Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villamos csengők berendezését, javításait, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legutányosabban eszköz.

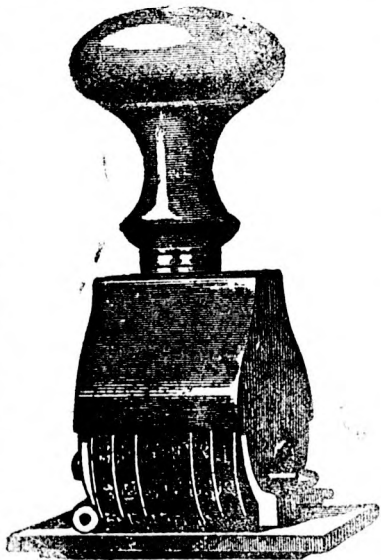

Telefon 168. sz.

TELEFON 653.

BÉLYEGZŐ-GYÁR

Első Debreceni

és könyvnyomda.

SIMONFFY-U. 5.

Kárpitos- és díszítő-műhely

Debrecen, Piac-u. 47.

(a főpostával szemben.)

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, ebédlő, háló és szalonok kárpitozását, új afrik és lószőr matracok készítését és régiék felfrissítését. Függyönyök feltevést és gyermekkoosik díszítését. Kész

o o o diványok. o o o

Jutányosárok.

Varga és Méhesz.

Butorok

Erős izléses modern szép legkedvezőbb fel-
 o tételek mellett o
Grósz József, Péter
 cégnél szerezhetők be.
 Piac-utca 70. szám a.

Debreceni faipar r.-tár.

ajánlja 3 éves vágású tűzifáit: eldrótozva ólomzáros szekérben, házhoz szállítva és berakva:

Cserfát, Bükkfát, Gyertyánfát 4 felé vágva 10 mázsát 23 koronáért. — Vargafát 10 mázsát 24 koronáért. 5 felé vágva 1 koronával drágább. **Apróztott fát 5 mázsánként már hazaszállítunk.** — Az apróztott fa tetszés szerinti mennyiségben mázsánként telepünkön átvéve **2 korona 20 fillér.**

1 öl cserfát hasábban	33 koronáért
1 „ bükkfát „	32 „
1 „ gyertyánfát „	34 „
1 „ vargafát „	34 „

Hazaszállítás ölenként 2 korona 80 fillér. Ugyanezen fák wagenszámra a legutányosabb árak mellett kaphatók. — Megrendelések: telefon útján 544. szám, levelező-lapon, postautalványon, a részvénytársaság elárusítóinál és **BRÜLL LAJOS** megbízott tisztviselőnk útján eszközölhetők. A szállítás **24 óra** alatt teljesítetik. A pontos szállítást ellenőrző bárcát kérjük figyelembe venni. Az igazgatóság.

Amatőrök!

A városházzal szemben, a Schwartz-féle pipás-üzletben, hol mindennemű fényképező cikkek is kaphatók most érkeztek teljesen friss lemezek és papirok minden gyári árban.

Legdivatosabb férfi fehéreneműek, nyakkendők, bőr és kötött keztyük, Gummi különlegességek! Kötszerek, o o betegápolási cikkek o o

Gyórfi Sándor

keztyü-, kötszer- és divat-üzletében. Debrecen, Simonffy-u. 2. (V. bérház.)

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetkekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágitótételek, csillárok és szerelvények dua választéka

Telefon szám: 568 1068

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debrecen,

* * Kistemplombazár. * *

Megérkeztek az őszi idény ujdonságai női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruha-
 o o o diszekben. o o o

Óriási választék!

Új órás és ékszerész

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönséget, hogy Hatran-u. 2. sz. a. dusan felszerelt órás és ékszer-üzletet rendeztem be. Raktáron tartok konyha, ébresztő, arany és ezüst órákat és ékszereket. Órák és ékszerek javítását helyben és vidékről jótállással eszközölöm.

Deutsch L.

órák és ékszerész.

Kalapok

tisztítását, ollinderek vasalását a legutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda **BORZA ISTVÁN** kalapos-üzlete Debrecen, Főplac, (Stenczinger-ház).

Boros hordók

és taposókádak használt

és új, minden nagyságban és mennyiségben o o kaphatók o o

Péterfia-utca 76.

Ugyanott 1 üzleti petroleumos tartály is eladó.